

II МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ
ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ

**«СУЧАСНІ ПІДХОДИ
ДО ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ
ПОТЕНЦІАЛУ ЕКОНОМІКИ»**

22 червня 2019 року

Запоріжжя

**Східноукраїнський інститут
економіки та управління**

**II МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ**

**«СУЧАСНІ ПІДХОДИ
ДО ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ
ПОТЕНЦІАЛУ ЕКОНОМІКИ»**

22 червня 2019 року

**II МЕЖДУНАРОДНАЯ
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ**

**«СОВРЕМЕННЫЕ ПОДХОДЫ
К ЭФФЕКТИВНОМУ ИСПОЛЬЗОВАНИЮ
ПОТЕНЦИАЛА ЭКОНОМИКИ»**

22 июня 2019 года

Запоріжжя
2019

УДК 330.3(063)
С91

У збірнику представлені матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні підходи до ефективного використання потенціалу економіки».

У збірник увійшли матеріали секцій: «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Економічна статистика», «Економіка галузевих ринків», «Економіка суспільного сектору», «Економіка розвитку», «Міжнародна економіка», «Фінансова економіка», «Банки та банківська діяльність», «Ринок цінних паперів», «Поведінкова та експериментальна економіка», «Економіка фірми», «Економіка і менеджмент інновацій».

Наукове видання призначене для науковців, практиків, викладачів, аспірантів і студентів економічних спеціальностей, а також для широкого кола читачів.

Усі матеріали публікуються в авторській редакції.

Сучасні підходи до ефективного використання потенціалу економіки:
С91 збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 22 червня 2019 року). – Східноукраїнський інститут економіки та управління. – Запоріжжя: ГО «СІЕУ», 2019. – 136 с.

Современные подходы к эффективному использованию потенциала экономики: сборник материалов II Международной научно-практической конференции (г. Запорожье, 22 июня 2019 года) / Восточноукраинский институт экономики и управления. – Запорожье: ОО «ВИСУ», 2019. – 136 с.

УДК 330.3(063)

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. МІКРОЕКОНОМІКА

Чех Н.О.

ФІНАНСОВІ РИЗИКИ В ДІЯЛЬНОСТІ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ. ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА РІВЕНЬ ЇХ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ	7
---	---

СЕКЦІЯ 2. МАКРОЕКОНОМІКА

Вручка В.В.

MONETARY POLICY AND MAIN MACROECONOMIC INDICATORS ON THE EXAMPLE OF ARMENIA	10
--	----

СЕКЦІЯ 3. ЕКОНОМІЧНА СТАТИСТИКА

Наумова М.А., Любінчак К.Р.

ЗАСТОСУВАННЯ ТАКСОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ДО ОЦІНЮВАННЯ СТАНУ РИНКУ ПРАЦІ УКРАЇНИ	13
--	----

СЕКЦІЯ 4. ЕКОНОМІКА ГАЛУЗЕВИХ РИНКІВ

Січкаренко К.О.

ПРОЦЕСИ КОНСОЛІДАЦІЇ НА ЕЛЕКТРОННИХ ТОРГОВИХ МАЙДАНЧИКАХ	16
---	----

Швець Н.В., Піддубна К.О.

АНАЛІЗ РИНКУ ПРАЦІ ХІМІЧНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ	19
---	----

СЕКЦІЯ 5. ЕКОНОМІКА СУСПІЛЬНОГО СЕКТОРУ

Савченко С.М.

МЕТОДИ ТА ІНСТРУМЕНТИ ОЦІНЮВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	23
--	----

Сітнік С.П.

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА ТА ГУМАНІТАРНА СКЛАДОВІ ДЕРЖАВНОЇ СІМЕЙНОЇ ПОЛІТИКИ	25
---	----

СЕКЦІЯ 6. ЕКОНОМІКА РОЗВИТКУ

Барило В.В.

СУТЬ ТА ОСНОВНІ АСПЕКТИ СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ	27
---	----

Драчук Ю.З., Сав'юк Л.О.

ЦИРКУЛЯРНА ЕКОНОМІКА ЯК ШЛЯХ ДО ПОСТІЙНОГО ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ	29
--	----

Краснобокій К.Г.

УПРАВЛІННЯ ВЕКТОРОМ ПОСИЛЕННЯ КЛІЄНТ-ОРІЄНТОВАНOSTI В ОРГАНІЗАЦІЇ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «КОМПАНІЯ МАЙ УКРАЇНА»	32
---	----

Деренська Я.М., Абдуллаєв Н.Ш. ВПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТНИМ ПОРТФЕЛЕМ У ДІЯЛЬНІСТЬ ФІРМИ	107
Думанська М.Р., Язвінська П.В. ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ТА СТРУКТУРИ ЛОЯЛЬНОСТІ СПОЖИВАЧІВ НА РИНКУ ПОСЛУГ	110
Кравцова С.В. ПРОБЛЕМИ АДМІНІСТРУВАННЯ ПДВ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ	113
Кузьмич Ю.В. АЛГОРИТМ ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ РОЗПОДИЛУ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ, ЩО ПРАЦЮЮТЬ НА ПОКРІВЕЛЬНОМУ РИНКУ	116
Нефедова О.Г. ТРУДОВІ РЕСУРСИ ПІДПРИЄМСТВА В РОЗРІЗІ ОЦІНКИ ЙОГО ПОТЕНЦІАЛУ	119
Шевчук А.А., Ковшова І.О. ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ МАРКЕТИНГОВОГО КОНСАЛТИНГУ НА РИНКУ B2B	122
Шнаревич О.І. ФОРМУВАННЯ ЛОГІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ РЕСУРСНИМИ ПОТОКАМИ НА ПРОМИСЛОВОМУ ПІДПРИЄМСТВІ	125
 СЕКЦІЯ 13. ЕКОНОМІКА І МЕНЕДЖМЕНТ ІННОВАЦІЙ	
Мараховський А.В. ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ В СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ОТГ	128
Medvedovs'ka Т.Р. MODERN INNOVATIVE MANAGEMENT AT ENTERPRISES IN CONDITIONS OF ECONOMIC REFORMS.....	131
Стукан Т.М. АКВАПОНІКА – ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД ДЛЯ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ НА ШЛЯХУ ДО ВИРОЩУВАННЯ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ	132

A number of indicators will allow to evaluate the effectiveness of the introduction of digital technologies. They are the recognisability of the transport and logistics company, the proportion of companies using the services of transport and logistics companies, the total shipments and order processing, the customer satisfaction index (CSI), the readiness index to recommend transport and logistics services (NPS), the proportion of operations executed by non-cash payment and the Internet banking.

The digitalization in the field of transport and logistics services consolidates a heterogeneous market, makes the operations and business processes transparent, minimizes the loss of time and transport downtime, and allows you to determine the most favourable prices and terms of service. The formation of a logistics infrastructure with regard to digital transformation contributes to the development of international transport corridors and optimization of supply chain management technologies (SCM).

References:

1. Supply chain. How blockchain and artificial intelligence will change the logistics. URL: <http://www.forbes.ru/biznes/357749-cepi-postavok-kak-blokcheyn-i-iskusstvennyy-intellekt-izmenyat-logistiku>
2. Order of Cabinet of Ministers of Ukraine "About the concept of development of the digital economy of Ukraine for 2018-2020" № 67-p 17.01.2018. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-shvalennya-koncepciyi-rozvitku-cifrovoyi-ekonomiki-ta-suspilstva-ukrayini-na-20182020-roki-ta-zatverdzhennya-planu-zahodiv-shodo-yiyi-realizaciyi>
3. Bubnova G. V., Liovin B. A. Digital logistics: an innovative mechanism for the development and efficient functioning of transport and logistics systems and complexes. International Journal of Open Information Technologies ISSN: 2307-8162 vol. 5, no.3, 2017. URL: <http://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=2ahUKEwjLzazn36bfAhUJ2CwKHXF5B9oQFjAAegQICBAC&url=https%3A%2F%2Fcyberleninka.ru%2Farticle%2Fn%2Ftsifrovaya-logistika-innovatsionnyy-mehanizm-razvitiya-i-effektivnogo-funktsionirovaniya-transportno-logisticheskikh-sistem-i.pdf&usq=AOvVaw0-MzZU0Wvbk12cRyE-rar>

Деренська Я.М.

кандидат економічних наук,

доцент кафедри управління та економіки підприємства

Абдуллаєв Н.Ш.

магістр

Національний фармацевтичний університет

м. Харків, Україна

ВПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТНИМ ПОРТФЕЛЕМ У ДІЯЛЬНІСТЬ ФІРМИ

Посилення конкурентної боротьби та ступеня невизначеності економічної ситуації активують властивість адаптування фірми до умов мінливого середовища шляхом швидкого реагування на зовнішні та внутрішні виклики і впровадження відповідних інвестиційних проєктів. Зростання кількості, вартості та значущості проєктів, які підприємство може реалізувати одночасно, потребує застосування відповідних концепцій проєктного менеджменту. Зазвичай, мова йде про створення корпоративного стандарту управління проєктами, проєктного офісу тощо, а на верхніх рівнях організаційної зрілості підприємства – про портфельне управління.

Базовим стандартом з проектного менеджменту є керівництво РМВОК^{*}, згідно з яким проєкт – це тимчасове підприємство, призначене для створення унікальних продуктів, послуг або результатів [1, с. 5]. Зростання кількості проєктів та їх групування формує поняття «програма» і «портфель проєктів». Програма – це низка пов'язаних між собою проєктів, управління якими координується для досягнення переваг і збільшення можливості управління ними, тоді як портфель – це набір проєктів або програм та інших робіт, об'єднаних разом з метою ефективного управління цими роботами для досягнення стратегічних цілей [1, с. 16].

Виконання фірмою мультипроєктів ускладнює процес управління ними, що вирішується шляхом впровадження портфельного управління. Управління портфелем проєктів – постійний процес визначення, встановлення пріоритетів та інвестування в проєкти у відповідності зі стратегією організації [2, с. 5].

У межах «Стандарту з управління проєктним портфелем» визначені такі основні процеси: ідентифікація проєктів; категоризація; оцінка; відбір; визначення пріоритетів; балансування портфеля; авторизація проєктів; перегляд портфеля і формування звітів; стратегічні зміни. Проєктна діяльність є наслідком реалізації загальної стратегії підприємства. Результатом процесу стратегічного планування є формування стратегічного плану, який визначає, у тому числі, й пріоритети щодо впровадження тих чи інших проєктів. Група процесів вирівнювання дозволяє визначити категорії окремих компонент портфелю, провести оцінку проєкту з метою прийняття рішення щодо його включення до складу портфелю. Група процесів моніторингу і контролю формує уявлення щодо індикаторів проєктної діяльності, за допомогою яких здійснюється моніторинг компонентів проєктного портфелю та їх вирівнювання (за необхідністю) згідно стратегічних цілей підприємства. До процесів компонентів портфелю належать процеси безпосередньої реалізації проєктів і формування звітності. У разі виявлення необхідності внесення змін до окремої компоненти портфелю відбувається їх обґрунтування та подальше впровадження (за умови схвалення).

З метою визначення основних проблем, з якими стикаються фармацевтичні компанії в процесі управління портфелем проєктів, було проведено експертне опитування фахівців у сфері проєктного менеджменту, які працюють у фармацевті (за 10-бальною шкалою). Ранжування отриманих даних виявило, що найбільш вагомими проблемами управління портфелем проєктів на досліджуваних підприємствах є: відсутність належної діючої системи управління проєктами – 9,2 балів (тобто відсутність прописаних процесів і процедур, єдиного корпоративного стандарту управління проєктами, організаційної структури, яка відповідає за реалізацію проєктів компанії – проєктного офісу тощо); відсутність належного рівня організаційної зрілості проєктного менеджменту компанії – 8,9 балів (незважаючи на значну кількість проєктів, які реалізують фармацевтичні підприємства, більшість з них знаходяться на початкових рівнях формування корпоративної системи управління проєктами, які характеризуються застосуванням у проєктній практиці окремих інструментів проєктного менеджменту, фрагментарним плануванням і моніторингом проєктів).

Друга група проблем управління проєктним портфелем (від 8,7 до 8,1 балів) пов'язана з ресурсним забезпеченням проєктної діяльності: проблема недостатності в Україні фахівців, які обізнані на специфіці проєктного менеджменту у фармацевті, виникла через складність та інтеграційну природу фармацевтичного виробництва, оскільки фахівці повинні бути обізнані не тільки зі стандартами управління

проектами, правилами GMP, стандартами якості, а й володіти знаннями фармацевтичного, технологічного, економічного тощо спрямування; проблема недостатності ресурсів для реалізації портфелю проектів є універсальною економічною проблемою обмеженості ресурсів, проте особливістю фармацевтичного виробництва є серійність, концентрація ресурсів у певних часових діапазонах і необхідність швидкого переналаштування виробництва з урахуванням вимог системи менеджменту якості, а також значна вартість проектів; висока трудомісткість і тривалість інноваційних проектів у фармації – це проблема необхідності проведення тривалих досліджень щодо створення і апробації лікарських засобів, залучення значної кількості учасників.

Наступна за значущістю проблема управління проектним портфелем – недостатня узгодженість дій учасників проектів і функціональних відділів компанії (7,7 балів) – частково пов'язана з опором існуючої на підприємстві організаційної структури управління змінам через впровадження системи проектного менеджменту, створення нового відділу управління проектами і його вимогам щодо формування планів, звітів та іншої проектною документації. Крім того, означена проблема є ознакою неналежної організації роботи проектного офісу (або його відсутності) і корпоративної системи управління проектами в цілому.

Менш значущими є проблеми, пов'язані з організацією та інформаційним забезпеченням управління проектним портфелем: відсутність стандартизованих процедур щодо оцінки й своєчасної відмови від реалізації проектів на ранніх стадіях (7,2 балів) і недостатність інформації під час ухвалення рішення про припинення, продовження, призупинення проекту (7,1 балів) – недостатність алгоритму і критеріїв проведення оцінки й визначення статусу розпочатих проектів може призвести до суттєвих втрат внаслідок продовження виконання проектів, реалізація яких стає неефективною внаслідок зміни зовнішнього оточення (наприклад, дій конкурентів або зміни законодавчої бази) або внутрішніх проблем управління компанією; недостатність нормативно-правової бази щодо управління проектним портфелем (6,8 балів) – проблема неналежного поширення національних стандартів управління проектним портфелем і неадаптованості до умов вітчизняної фармації міжнародних стандартів проектного менеджменту; слабка структурованість задачі формування оптимального портфелю проектів (6,4 балів) – проблема нечіткості формулювання ознак щодо виду і складу проектного портфелю фармацевтичного підприємства, критеріїв оцінки проектів, їх відбору до портфелю.

Таким чином, результати проведеного дослідження підтвердили необхідність інтегрування управління проектним портфелем в корпоративну систему управління проектами, яка, у свою чергу, є компонентою інтегрованої системи менеджменту підприємства. Крім того, критично важливою є чітко визначена підпорядкованість ухвалених до реалізації проектів меті та завданням системи менеджменту якості, оскільки для фармацевтичних компаній пріоритетом є виконання соціальних завдань щодо забезпечення населення якісними лікарськими засобами. Також суттєвим є визначення ієрархії проектів з урахуванням обмеженості ресурсів, значної їх тривалості і вартості.

Список використаних джерел:

1. A Guide to the Project Management Body of Knowledge (PMBOK® Guide) New-town Square, Pennsylvania, USA : Project Management Institute, 2008. 756 p.
2. The Standard for Portfolio Management Newtown Square, Pennsylvania, USA : Project Management Institute. 2008. 146 p.

Наукове видання

**СУЧАСНІ ПІДХОДИ
ДО ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ
ПОТЕНЦІАЛУ ЕКОНОМІКИ**

Збірник матеріалів

II Міжнародної науково-практичної конференції

Видано в авторській редакції

Адреса для листування: 69063, м. Запоріжжя, вул. Лермонтова, 17, офіс 32
телефон +38 095 314 96 69
E-mail: office@siee.zp.ua

Підписано до друку 27.06.2019. Формат 60x84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman. Цифровий друк.
Ум. друк. арк. 7,91. Тираж 100. Замовлення № 0619-96.
Ціна договірна. Віддруковано з готового оригінал-макета.

Надруковано у поліграфічному центрі
Східноукраїнського інституту економіки та управління